

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра базової загальновійськової та фізичної підготовки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Юрій КОТЛЯР

“29” 08 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА - 1

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка / А Освіта
спеціальність 014 Середня освіта / А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізація 014.11 Фізична культура / предметна спеціальність А4.11 Фізична культура

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан ФФВС

Т.в.о. директора ННПО

Начальник НМВ

Інна ГОРОДИНСЬКА

Інна ГОРОДИНСЬКА

Надія ДОВГАНЬ

Інна ГОРОДИНСЬКА

Віталій ВЕРБИЦЬКИЙ

Катерина ЗУБ

Євгенія ПОСТИКІНА

Миколаїв – 2025 рік

1. Опис освітньої компоненти

Найменування показника	Характеристика ОК	
Найменування дисципліни	Педагогічна практика -1	
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка / А Освіта	
Напрямок підготовки Спеціальність	014 Середня освіта / А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	
Спеціалізація (якщо є)	014.11 Фізична культура / А4.11 Фізична культура	
Освітня програма	Середня освіта (Фізична культура)	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	
Статус дисципліни	Обов'язкова освітня компонента	
Курс навчання	3	
Навчальний рік	2025-2026 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	6 сем.	8 тр.
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	6/180	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	180	180
Відсоток аудиторного навантаження		
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	ДЗалік	

2. Мета , завдання та результати вивчення педагогічної практики - 1

Підготовка педагогічних працівників є головним завданням модернізації освіти, провідним принципом державної освітньої політики. Невід'ємною складовою цього процесу є педагогічна практика, яка проводиться на ґрунтовній науково-теоретичній основі, що закладається в процесі вивчення предметів педагогічного та фахового циклів.

Програма розроблена згідно із Законом України «Про освіту» (Прийнятий від 05.09.2017 р., набрання чинності 28.09.2017 р.), Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили (затвердженого на засіданні вченої ради ЧНУ імені Петра Могили від 31 серпня 2022 року, протокол № 6), «Положення про проведення практики в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, від 27.11.2025 р., освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Основна **мета** практики полягає у формуванні та вдосконаленні професійної компетентності здобувачів вищої освіти шляхом поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю в умовах закладу загальної середньої освіти.

Завдання практики:

- закріпити та поглибити теоретичні знання з педагогіки, психології, теорії та методики фізичного виховання, анатомії, фізіології та гігієни;
- сформувані вміння планувати освітній процес з фізичної культури відповідно до Державного стандарту освіти, навчальних програм та вікових особливостей учнів;
- оволодіти методикою проведення уроків фізичної культури, включаючи підготовчу, основну та заключну частини уроку, добір фізичних вправ і дозування навантаження;
- набути практичного досвіду організації та проведення фізкультурно-оздоровчих, спортивно-масових і позаурочних заходів у закладі освіти.
- розвинути навички педагогічного спілкування, управління класом, підтримання дисципліни та створення безпечного й мотивувального освітнього середовища.
- навчитися здійснювати педагогічний контроль і оцінювання рівня рухової підготовленості, фізичного розвитку та навчальних досягнень учнів.
- дотримуватися вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення занять з фізичної культури.
- формувати навички самоаналізу та рефлексії власної педагогічної діяльності, удосконалювати професійно значущі якості особистості вчителя фізичної культури.
- виховувати відповідальне ставлення до здоров'я, фізичного розвитку та формування здорового способу життя учнів.

До змісту практичної діяльності студентів під час проходження педагогічної практики – I належать:

- ознайомлення з системою навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, з основними ланками управління освітнім процесом;
- вивчення учнів і колективу класу, системи навчальної і позакласної роботи з предмета на основі теоретичних знань із педагогіки та психології, роботи шкільної предметної комісії, педагогічної ради школи;
- самостійна розробка й проведення навчальної та позакласної роботи з фізичної культури та її педагогічний аналіз;
- проведення індивідуальних завдань практики.

Розроблена програма відповідає освітньо-професійній програмі «Середня освіта (Фізична культура)» та спрямована на формування таких **загальних компетентностей (ЗК)**:

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій

ЗК.7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК.10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК.11. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

Фахових компетентностей (ФК):

ФК. 1. Здатність формувати в учнів загальні та предметні компетентності, відповідно до вимог стандарту середньої освіти.

ФК.2. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК.5. Здатність організовувати та здійснювати освітню діяльність у позаурочний та поза навчальний час

ФК.11. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини шляхом самостійної організації та реалізації різних форм занять в закладах середньої освіти, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми

ФК. 13. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загально-освітніх установах, освітніх закладах загальної середньої та професійної освіти.

ФК. 16. Здатність розвивати у учнів вміння та навички дій з різних видів рухової активності, роботи в команді, взаєморозуміння та взаємодопомоги методами й засобами фізичного виховання, комунікативності.

Відповідно до освітньо-професійної програми зазначеної спеціальності очікувані наступні **програми результати навчання (ПРН):**

ПРН 1. Знати законодавчі вимоги щодо змісту загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу.

ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

ПРН 7. Знати теорію і володіти методикою розвитку рухових умінь і навичок у процесі фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти, вміти організовувати оздоровчо-розважальні і спортивні заходи протягом навчального дня учнів.

ПРН 12. Вміти самостійно організовувати, реалізовувати різні форми занять фізичними вправами в закладах середньої освіти з урахуванням особливостей учнів на основі положень педагогіки, теорії та методики фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних наук.

ПРН 20. Вміти розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів. Вміти розробляти перспективні та оперативні плани і програми конкретних занять в процесі фізичного виховання різних групи населення.

ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 22. Вміти використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар, організовувати та проводити масово-культурні заходи та спортивні змагання, бути обізнаним у правилах суддівства спортивних змагань

3. Програма педагогічної практики – 1

№	Зміст роботи	С/р
1	Участь у настановній конференції: проведення інструктажу з техніки безпеки під час проходження практики	2
2	Підготовчий етап практики: вивчення основних правил техніки безпеки під час проходження практики	2
3	Ознайомлення з вимогами звітної документації	4
4	Складання індивідуального плану педагогічної практики	4
5	Вивчення нормативних документів, що регулюють педагогічну діяльність учителя фізичної культури	4
6	Знайомство з адміністрацією закладу загальної середньої освіти згідно з наказом проходження практики	4
7	Відвідування уроків фізичної культури учителів бази практики	32
8	Підготовка й самостійне проведення уроків фізичної культури (два з яких є заліковими) в 5-6 класах	30
9	Підготовка і проведення позакласного спортивно-масового заходу або профорієнтаційного заходу	20
10	Ознайомлення з планом виховної роботи класного керівника, спостереження за учнями закріпленого класу	14
11	Складання психолого-педагогічної характеристики на учня закріпленого класу в якості класного керівника	22
12	Проведення дослідно-пошукової, дослідно-експериментальної роботи відповідно до обраного завдання	20
13	Консультації з методистами практики	10
14	Підготовка й оформлення звітної документації	10
15	Участь у підсумковій конференції, залік з практики	2
	Усього за курсом	180

4. Зміст педагогічної практики – 1

4.1. Організаційна робота

1. Участь у настановній конференції: проведення інструктажу з техніки безпеки під час практики та підсумковій конференції.
2. Підготовчий етап практики: вивчення основних правил техніки безпеки під час проведення практики.
3. Ознайомлення з вимогами до звітної документації.
4. Складання індивідуального плану педагогічної практики.
5. Ознайомлення з сучасними методами і прийомами навчальної роботи в закладах загальної середньої освіти, зі змістом та особливостями педагогічної діяльності вчителя фізичної культури, класного керівника, з їх педагогічним досвідом.
6. Набуття досвіду навчальної роботи з фізичної культури.
7. Вивчення нормативних документів, які регулюють діяльність учителя фізичної культури
8. Ознайомлення з навчально-методичною роботою вчителя фізичної культури
9. Ознайомлення зі специфікою методики роботи вчителя фізичної культури.
10. Підготовка звітної документації з педагогічної практики.

4.2. Навчально-методична робота

1. Ознайомлення з робочими навчальними планами, програмами, з фізичної культури;
2. Проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами;
3. Вивчення науково-методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації освітнього процесу;
4. Розробка планів-конспектів занять;
5. Проведення залікових уроків (заліковий урок №1, заліковий урок №2).
6. Проведення консультацій та індивідуальних занять з навчального предмету;
7. Відвідування занять викладачів та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом.
8. Виконання індивідуального завдання за рішенням викладача-керівника практики.

4.3. Виховна робота

1. Підготовка і проведення позакласного спортивно-масового заходу або профорієнтаційного заходу
2. Вивчення особливості виховної роботи класного керівника
3. Спостереження за учнями закріпленого класу
4. Складання психолого-педагогічної характеристики на учня закріпленого класу
Індивідуальне завдання:

Під час педагогічної практики студенти виконують індивідуальне завдання, яке сприяє надбанню умінь та навичок науково-дослідної роботи, допомагає здійснити науково-практичні дослідження.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань, які можуть виконувати студенти:

- самостійне спостереження та аналіз освітнього процесу;
- дослідження індивідуальних особливостей здобувачів загальної середньої освіти з метою удосконалення навчально-виховної роботи;
- визначення психологічних якостей особистості здобувачів загальної середньої освіти, аналіз та рекомендації по педагогічному впливу для вирішення виховних проблем;
- методи і прийоми активізації розумової діяльності здобувачів загальної середньої освіти під час освітнього процесу;
- формування новітніх підходів щодо підвищення морально-естетичних якостей здобувачів загальної середньої освіти, їх громадянської позиції;
- проведення тестування здобувачів загальної середньої освіти.

Наведений перелік індивідуальних завдань конкретизується і уточнюється під час проходження практики викладачем-керівником практики.

Виконання індивідуальних завдань активізує діяльність здобувачів вищої освіти, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу, цілеспрямовує проходження практики. Матеріали, отримані за наслідками виконання індивідуального завдання, в подальшому можуть бути використані для виконання кваліфікаційної роботи, для підготовки наукових статей, доповідей тощо.

5. Організація і керівництво педагогічної практики-1

Відповідальність за організацію, своєчасне проведення і контроль за виконанням педагогічної практики покладається на керівництво вищого начального закладу в особах ректора, першого проректора, декана факультету фізичного виховання та спорту ЧНУ імені Петра Могили, завідувача кафедри базової загальновійськової та фізичної підготовки. Загальну організацію практики та контроль за її успішним проведенням здійснює керівник практики, який призначається рішенням кафедри базової загальновійськової та фізичної підготовки. Безпосереднє керівництво практикою студентів здійснюється груповим керівником практики.

Наказ про направлення студентів на педагогічну практику-1 готується не пізніше за два тижні до початку практики. Керівником практики призначаються викладачі факультету

фізичного виховання та спорту, які мають досвід роботи в закладах загальної середньої освіти. У своїй діяльності призначені керівники педагогічної практики повинні вживати заходів щодо усунення недоліків в організації та проведенні практики, систематизувати, узагальнювати навчально-методичний досвід проведення практики, вносити пропозиції до ректорату про покращення її науково-методичного рівня, брати участь у роботі кафедри та ради факультету, на яких обговорюється питання про стан організації і проведення практики. Керівники практики мають ознайомити здобувачів вищої освіти з робочою програмою педагогічної практики – 1, повідомити студентів про систему звітності із запропонованого виду діяльності. Не пізніше ніж за два тижні до початку педагогічної практики керівник зобов'язаний проконтролювати підготовленість студентів до запланованої роботи, розподіливши студентів за місцями практики. Кожен із керівників має надавати студентам інформацію щодо організації практики не пізніше ніж за два тижні до її початку.

Керівник педагогічної практики повинен проводити настановну та підсумкову конференції, на яких мають бути присутніми студенти, а також групові керівники, які беруть участь у її проведенні. Кожен з керівників практики повинен збирати, аналізувати та оцінювати подану студентами документацію.

У результаті проведеної роботи керівник практики повинен скласти на основі звітів керівників окремих академічних груп загальноінститутський звіт про підсумки педагогічної практики.

Термін походження практики передбачений навчальним планом спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Педагогічна практика-1 проводиться на базі закладів загальної середньої освіти м. Миколаєва та Миколаївської області, з якими укладено відповідні договори та які забезпечують виконання програми здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Безпосереднє навчально-методичне керівництво й виконання програми практики забезпечують викладачі факультету фізичного виховання та спорту разом із кураторами від баз практики.

Педагогічна практика – 1 для здобувачів заочної форми навчання проводиться з використанням дистанційних технологій навчання.

6. Про проведення та організацію практики в умовах воєнного стану або карантину з використанням дистанційних технологій навчання

Організація та керівництво практикою:

1. Практика проходить згідно з ОП і навчальним планом спеціальності та відповідно до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93, «Положення про проведення практики в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, від 27.11.2025 р., освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Під час воєнного стану або карантину практику переорієнтовано на дистанційне проведення відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в Чорноморському національному університеті імені П. Могили». Базы практики, з якими укладено угоди про проведення практики, мають можливість організувати роботу студентів в умовах воєнного стану або карантину з використанням дистанційних технологій навчання.

3. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися за допомогою таких сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, як електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (BigBlueButton, MS Teams, ZOOM, Cisco WebEx, Google Meet, Skype та ін.), платформ дистанційного навчання (Moodle, Classroom), форуми, чати, аудіоконференції тощо.

4. Керівник практики від навчального закладу у випадку запровадження

дистанційної форми навчання:

- зв'язується з базою практики для уточнення форми та корегування організації проходження практики;
- проводить дистанційно настановну конференцію з практики;
- проводить дистанційно інструктаж студентам з безпеки життєдіяльності під час проходження практики;
- щоденник практики, індивідуальне завдання, методичні матеріали та рекомендації щодо оформлення звітної документації, тощо, шляхом розміщення зазначених матеріалів у системі електронного забезпечення Moodle ;
- проводить дистанційно онлайн-консультації за попередньо узгодженим графіком для студентів щодо виконання програми практики та оформлення звітної документації;
- готує відгук за результатами проходження практики;
- перевіряє та затверджує звіт в електронному вигляді;
- проводить дистанційно підсумкову конференцію по завершенні практики, на якій виставляє підсумкову оцінку в електронному журналі.

Індивідуальні завдання має враховувати можливості його виконання дистанційно;

Студенти закладу вищої освіти у випадку запровадження дистанційної форми навчання зобов'язані:

- до початку практики встановити контакт із своїми керівниками практики;
- своєчасно виходити на відеозв'язок з керівниками практики;
- узгодити графік виконання програми практики та оформлення звітної документації та щоденника практики;
- отримати індивідуальні завдання, методичні матеріали та рекомендації щодо оформлення звітної документації;
- виходити дистанційно на онлайн-консультації за попередньо узгодженим графіком з своїм керівником;
- заповнювати щоденник практики, що відображає обсяг виконаних робіт;
- зафіксувати на фото щоденник та завантажити у систему електронного забезпечення в електронному вигляді;
- підготувати та завантажити у систему електронного забезпечення звіт з практики в електронному вигляді;
- своєчасно повідомляти свого керівника практики та вчителя про технічні проблеми, пов'язані з виконанням програми практики;
- своєчасно вийти на зв'язок у час проведення підсумкової конференції і відзвітувати про результати проходження практики у присутності всіх членів комісії дистанційно.

За підсумками дистанційного проходження практики, студенти повинні виконати всі завдання, завантажити їх. Звіт з практики є результативною формою практики.

1. Заповнення залікових книжок і відомостей з практики здійснюється після закінчення дистанційного навчання та подання керівнику практики звіту та щоденника в роздрукованому вигляді.
2. У випадку відсутності мережі Інтернет всі організаційні питання з проходження практики вирішуються іншими засобами зв'язку.

7. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти спеціальності 014. 11 «Середня освіта. (Фізична культура)» ЧНУ імені Петра Могили під час проходження педагогічної практики зобов'язані брати участь у настановній і підсумковій конференціях; ознайомитись з змістом робочої програми практики, одержати від свого керівника консультації щодо її проведення та оформлення звітної документації; у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики, дотримуватись правил з охорони праці, техніки безпеки; вчасно скласти звітну

документацію з практики. На період практики один із студентів, який проходять педагогічну практику в одному і тому ж навчальному закладі, призначається старостою групи. До його обов'язків входить облік роботи студентів, загальна організація, виконання доручень керівника педагогічної практики.

8. Етапи діяльності студента під час педагогічної практики

Етапи співпраці студентів із суб'єктами педагогічної практики обумовлені напрямками їх діяльності, які визначено планом роботи практиканта, і складається з організаційно-підготовчого етапу, навчально-пізнавальної діяльності з фізичної культури та завершально-підсумкового етапу педагогічної практики. Заходи для реалізації напрямів і етапів педагогічної практики студенти можуть розподілити за тижнями. Можливий варіант подаємо в такому форматі:

Тижні практики	Зміст роботи практиканта
I тиждень (організаційно-підготовчий етап)	<ul style="list-style-type: none"> – участь у настановчій конференції. Проведення інструктажу з правил охорони праці та безпеки життєдіяльності на конкретному місці проходження практики. – відвідування уроків фізичної культури учителів бази практики; – проведення пробних уроків з фізичної культури; – затвердження індивідуального плану роботи у групового керівника
II - III тиждень (навчально-пізнавальний етап)	<ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з системою роботи вчителя фізичної культури, класного керівника у закріпленому класі, з колективом учнів, учителів, матеріальною і навчально-методичною базою; – підбір тем залікових уроків із предмета (Фізична культура), позакласних заходів і їх проведення; – відвідування уроків інших студентів-практикантів, ведення записів уроків, участь у їх обговоренні та заповнення відповідних сторінок-розділів щоденника-практиканта; – проведення залікового уроку №1; – проведення залікового уроку № 2; – проведення спортивно-масового або профорієнтаційного заходу; – вивчення, узагальнення та аналіз передового педагогічного досвіду, збір експериментально-дослідного матеріалу для виконання індивідуального завдання; – спостереження за учнівським колективом для написання психолого-педагогічної характеристики на учня;
IV тиждень (завершально-підсумковий етап)	<ul style="list-style-type: none"> - підготовка звіту з педпрактики, звітної документації, відбір методичних матеріалів до участі в підсумковій конференції; - подання на перевірку звітної документації груповому методистові, характеристики та результатів практики керівникові кафедри, захист педпрактики, активна участь у роботі підсумкової конференції.

9. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

9.1 Вимоги до звіту з педагогічної практики

1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання у формі письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.
2. Письмовий звіт разом з іншими документами подається на кафедру на оцінювання керівнику (викладачу) практики.
3. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального (навчально-дослідницького) завдання.
4. Звітна документація студента-практиканта має відповідати затвердженому зразкові кафедри відповідно до напрямку практики, її специфіки й подана студентіві на настановній конференції, звітна документація за всіма видами робіт практики повинна бути завантажена на платформу Moodle до підсумкової конференції та заліку
5. Зразок звітної документації розробляється викладачем, який веде передбачуваний навчальним планом напрям, узгоджується з завідувачем, затверджується на засіданні кафедри або є додатком до робочої програми практики, в який можуть уноситися зміни, доповнення за рішенням кафедри.

9.2. Звітна документація

Звітна документація з педагогічної практики є документом, який підтверджує результати виконання завдань студентом. Цей документ складається з певної кількості звітних матеріалів, перелік яких подається:

1. Індивідуальний план практики: фахова складова (установленого зразка).
2. Два зразково оформлених конспекти залікових уроків з фізичної культури в 5-6 класах
3. Положення та сценарій проведеного спортивно-масового заходу.
4. Психолого-педагогічна характеристика на учня.
5. Індивідуальне завдання кафедри

*У разі проведення практики дистанційно всі зазначені документи повинні бути завантажені на загальноуніверситетській платформі MOODLE3.

№	Назва робіт / завдань	Форма звітності	Кількість балів за виконання робіт / завдань (max)
1.	Розробка план-конспекту та проведення залікового уроку №1	План-конспект залікового уроку	20
2.	Розробка план-конспекту та проведення залікового уроку №2	План-конспект залікового уроку	20
3.	Розробка положення, сценарію та проведення фізкультурно-спортивного або профорієнтаційного заходу	Положення, сценарій фізкультурно-спортивного або профорієнтаційного заходу	10
4.	Складання психолого-педагогічної характеристики на учня	Психолого-педагогічна характеристика на учня	10
5.	Індивідуальне завдання кафедри	Результати тестування рухових здібностей учнів з методичними рекомендаціями щодо їх	10

		розвитку	
6.	Диференційований залік (звіт практиканта, захист практики на підсумковій конференції, оцінка за базою практики)	Звіт практиканта, презентація результатів проходження практики на звітній конференції (фото-звіт, відео або медіа презентація).	30

Критерії оцінювання захисту результатів практики (диференційований залік):

Кількість балів	Критерії оцінювання дифзаліку
30-25	Звіт про результати практики оформлений без зауважень і вчасно, наявність презентаційних матеріалів, Доповідь і відповіді на запитання вірні й повні.
24-16	Звіт про результати практики оформлений з незначними помилками і вчасно, наявність презентаційних матеріалів. Доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками.
15-10	Звіт про результати практики в оформленні має грубі порушення, відсутні презентаційні матеріали. Доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками.
9-0	Звіт про результати практики неоформлений, доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи.

9.3. Методичні рекомендації щодо складання звітної документації з практики

9.3.1. План-конспект уроку з фізичної культури

**План-конспект уроку з фізичної культури № ____
для учнів ____ класу ЗЗСО № ____**

Модуль:

Дата:

Контингент:

Завдання:

- освітні

1.

- оздоровчі

1.

- виховні

1.

Місце проведення:

Інвентар:

№	Зміст	Дозування**		Організаційно-методичні вказівки***	
		Час	Кіл-ть		
1.	Підготовча частина *	13-15			

2.	Основна частина	25-27			
3.	Заключна частина	3-5			

*Запис вправ виконується згідно спортивної термінології. При записі загальноорозвиваючих вправ вказуються: вихідне положення (в.п.); рух та його напрямок і форма (нахил, поворот, присід); кінцеве положення. Першою вказуються основна дія, потім додаткова до неї. Наприклад:

В. п. – стійка ноги нарізно, руки за голову;

1 – нахил, руки в сторони;

2 – в. п.;

3 – присід, руки вперед;

4 – в. п.

** Графа “Дозування” планує витрати часу та обсяг навантаження (кількість повторень вправи, відстань, вага обтяження тощо) враховуючи доцільність величини навантаження з врахуванням віку, статі, підготовленості учнів, відповідність дозування методиці розвитку рухових якостей, розподілу часу уроку на вирішення навчальних завдань.

*** В графі “Організаційно-методичні вказівки” розкривають питання:

1. Методів організації учнів: фронтальний, груповий, індивідуальний; коловий; ігровий та змагальний методи;
2. Способів виконання вправ: одночасний, поточний, позмінний, поперемінний, почерговий.
3. Вказуються особливості техніки виконання вправ; способи контролю і оцінки виконання вправ, особливості виконання вправ, (темп, амплітуда, швидкість, інтервали відпочинку), особливості умов і правила в рухливих іграх, естафетах і т.п.; методи і прийоми навчання, забезпечення страховки; підготовку місць занять, роздача та збір додаткового інвентарю, наочні приладдя, які застосовуються і т.д.

9.3.2. Положення, сценарій фізкультурно-спортивного або профорієнтаційного заходу

Положення – це офіційний документ, що визначає мету, завдання, організаційні та регламентні аспекти проведення заходу.

Структура Положення:

1. Назва заходу (чітка, інформативна назва заходу, можна додати рік проведення та категорію учасників)
2. Мета та завдання заходу (мета – загальна ідея заходу (наприклад, популяризація спорту, формування здорового способу життя); завдання – конкретні кроки для досягнення мети (розвиток фізичної активності, пропаганда певного виду спорту тощо).
3. Організатори (хто із педагогічного складу, студентів-практикантів організовує захід та несе за нього відповідальність)
4. Місце та час проведення (адреса та приміщення (зала, стадіон, спортивний майданчик). Дата та точний час проведення заходу.
5. Учасники та категорії (вікові та спортивні категорії, кількість учасників та умови участі (індивідуально/командно).

6. Програма заходу (основні етапи та види змагань, орієнтовний графік проведення).
7. Правила проведення та оцінювання. (способи проведення заходу, критерії оцінки та визначення переможців)
8. Нагородження (медалі, дипломи, грамоти).
9. Безпека та медичне забезпечення (наявність медичного персоналу, заходи безпеки для учасників)
10. Фінансування (джерела фінансування та порядок витрат).

Сценарій – це поетапний план проведення заходу, який деталізує дії організаторів, ведучого та учасників.

Структура сценарію: назва заходу та дата проведення

План заходу (поетапно, хронометраж):

1. Вступ (вітальне слово, оголошення мети).
2. Основна частина (змагання, конкурси, естафети).
3. Підсумкова частина (підведення результатів, нагородження).
4. Завершення (заключне слово, закриття заходу).
5. Необхідне обладнання та інвентар.

Оформлення: Формат: А4, шрифт Times New Roman 14 пт, міжрядковий інтервал 1,5.

9.3.3. Психолого-педагогічна характеристика на учня План складання психолого-педагогічної характеристики учня

I. Загальні відомості про учня

- 1) Анкетні дані (прізвище, ім'я, по батькові; дата народження, клас (якщо клас спеціалізований, зазначити)).
- 2) Відомості про стан здоров'я (наявність хронічних захворювань, особливості функціонування нервової системи (швидко стомлюється після тривалого навантаження, не стомлюється).
- 3) Успішність (середній бал, зазначення предметів, з яких найвищі бали, найнижчі; зазначення предметів, до яких учень відчуває інтерес, а також найскладніші для нього предмети).
- 4) Позашкільні заняття (відвідування гуртків, секцій і т.д.).
- 5) Особливості сімейного виховання.

II. Прояв особистісних якостей у поведінці учня

- 1) Спрямованість інтересів (суспільна активність, працьовитість, відповідальність, ініціативність, організованість, допитливість, акуратність).
- 2) Ставлення до людей (колективізм, чесність, правдивість, справедливість, товарицькість, почуття товариства, чуйність, ввічливість, тактовність).
- 3) Ставлення до себе (скромність, впевненість у собі, самокритичність, уміння розраховувати свої сили, прагнення до успіху, першості, самоконтроль).
- 4) Ставлення учня до класу (авторитет учня в колективі, товарицькість і розуміння товаришів, ставлення до негативних соціально-психологічних явищ у колективі тощо).
- 5) Положення учня в класі (авторитет у класі, лідерські якості).

III. Особливості психічних процесів і емоцій

- 1) Увага на уроках:
  - а) завжди легко і швидко зосереджує свою увагу на поясненні вчителя; ніколи не відволікається на уроці, помилок через неуважність на уроці не робить;
  - б) досить уважно слухає пояснення вчителя; не часто відволікається; іноді трапляються помилки в роботах через неуважність;
  - в) не завжди уважно слухає пояснення вчителя; періодично відволікається, часто робить помилки через неуважність, але самостійно виправляє їх при перевірці;

г) слухає досить уважно тільки у тому випадку, якщо йому цікаво, часто відволікається; постійно робить помилки через неуважність, при перевірці не завжди виправляє їх;

д) як правило, повільно і тяжко зосереджує свою увагу на уроці; мало що засвоює через постійні відволікання; робить багато помилок через неуважність і не помічає їх при перевірці.

2) Особливості пам'яті учня:

а) при завчанні завжди попередньо розбирається у структурі і змісті матеріалу; але й матеріал, що вимагає механічного завчання, запам'ятовує легко;

б) при завчанні може запам'ятати лише те, у чому попередньо розібрався; матеріал, що вимагає механічного запам'ятовування, дається важко;

в) матеріал, що вимагає механічного завчання, засвоює дуже легко, досить 1-2 рази переглянути його; має звичку не розбиратися у структурі й змісті матеріалу, що заучується;

г) при вивченні довго розбирається в матеріалі; при викладенні робить помилки за формою, але зміст викладає точно;

д) для запам'ятовування матеріалу багаторазово механічно повторює його, не перебираючи і не осмислюючи, робить значні помилки.

3. Характеристика мислення учня:

а) швидко схоплює суть матеріалу, завжди в числі перших вирішує завдання, часто пропонує власні оригінальні рішення;

б) досить швидко розуміє матеріал, швидше за інших вирішує завдання, іноді пропонує власні оригінальні способи вирішення;

в) задовільно розуміє матеріал після пояснення в середньому темпі; зазвичай власних оригінальних рішень не пропонує;

г) у числі останніх учнів уловлює суть пояснень учителя (викладача); відрізняється повільним темпом обмірковування й вирішення завдань; відрізняється повільним темпом обмірковування й вирішення завдань;

д) розуміє матеріал після додаткових занять, украй повільно вирішує завдання, при вирішенні завдання сліпо використовує відомі «шаблони».

4. Емоційна реактивність учня:

а) завжди емоційно реагує на будь-які життєві явища, його може схвилювати розповідь;

б) звичайно емоційно реагує на життєві явища, але не часто що може схвилювати глибоко;

в) не часто проявляє живу емоційну реакцію на події;

г) жива емоційна реакція практично відсутня.

5. Характеристика загального емоційного тону школяра:

а) постійно рухливий у всіх сферах шкільного життя, в усе втручається, береться за всі справи;

б) жвавий, у міру активний у всіх сферах шкільного життя;

в) жвавий, активний тільки у деяких сферах шкільного життя;

г) у порівнянні з однокласниками менш активний і жвавий;

д) практично завжди пригнічений, апатичний у всіх сферах шкільного життя, незважаючи на те, що здоровий.

6. Емоційна врівноваженість учня:

а) завжди спокійний, у нього не буває сильних емоційних спалахів;

б) зазвичай спокійний, емоційні спалахи дуже рідкісні;

в) емоційно врівноважений;

г) підвищена емоційна збудливість, схильний до бурхливих емоційних проявів;

д) запальний, є частими сильні емоційні спалахи з незначних приводів.

Під час написання характеристики необхідно використовувати такі методи дослідження:

- ✓ вивчення документації навчально-виховного закладу;
- ✓ співбесіди з учнем, класним керівником, батьками, одногрупниками;
- ✓ спостереження за її поведінкою на заняттях і перервах;
- ✓ психодіагностика (методика Г.Айзенка – ЕРQ, методика діагностики комунікативної установки В. В. Бойко, тривожності Спілбергера та Ханіна, методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко, методика «Карта інтересів» та ін.)

9.3.4. Індивідуальне завдання кафедри

В ході проходження педагогічної практики здобувач вищої освіти повинен навчитись здійснювати контроль, аналізувати отримані результати та на їх основі надавати методичні рекомендації. Результати індивідуального завдання можуть стати основою експериментальної частини курсової роботи у подальшому

Поступовість виконання індивідуального завдання:

1. Підібрати методи контролю за руховими здібностями (силовими, координаційними, швидкісними, швидкісно-силовими здібностями, гнучкістю)
2. Здійснити контроль (1-2 рухових тести), оформити в протокол та проаналізувати отриманні данні за допомогою методів математичної статистики
3. На основі отриманих даних тестування, вікової групи учнів надати методичні рекомендації щодо розвитку протестованих рухових здібностей
4. Оформити як звітну документацію окремим файлом

10.Список використаних джерел

Основні:

1. Бачинська Н.В., Бачинський А.В. Інноваційні методи використання у фізичній культурі. Дніпро. Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара. 2019. URL: https://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2013/Sport/2_134148.doc.htm
2. Губенко О.В. Психологічна діагностика й активізація у старшокласників й молоді творчих науково-технічних здібностей: науково-методичний посібник. Київ: Педагогічна думка, 2016. 228 с.
3. Інноваційні методики навчання фізичної культури школярів: навч.-метод. посібник. /за заг. ред. проф. Н. Белікової, доц. В. Яловики. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 348 с.
4. Качан О. А., Князь Л.Б. Сучасний, модифікований і нестандартний інвентар та обладнання як важливі компоненти сучасного уроку фізичної культури. *Фізичне виховання в рідній школі*. 2021. №2. С. 19-28.
5. Кольцова О.С. Практика в системі вищої освіти: методичні рекомендації для студентів спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура), 017 Фізична культура і спорт /О.С. Кольцова, Є.А. Стрикаленко, І.В. Маляренко, Р.І. Андрєєва, О.Г. Шалар, В.Ю. Коваль, О.Ю. Кільницький. Херсон: ПП Вишемірський В.С., 2019. 120 с. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/10605>
6. Коць М. О. Т. М. Ятчук. Особливості діагностики особистісної сфери підлітка з особливими освітніми потребами. Психогенеза особистості: норма і девіація: зб. наук. статей і тез ; гол. ред. Я. Гошовський. Луцьк : Вежа-друк, 2019. С. 235–240.
7. Лоза Т. О. Педагогічна практика з фізичної культури з учнями 5-9 класів. <https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/Loza.pdf>
8. Методичні матеріали з проведення виховної роботи в університеті. Івано-Франківськ: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2014. 42 с.
9. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти /автори: Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М. та інші. К. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/>

[14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetar.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalnaserednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetar.z.2022/Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf)

10. Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-9 класів./ Є. Баженов та ін. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalnaserednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Fiz.kult.2023/Fiz.kult.7-9.kl.Bazhenkov.ta.in.24.08.23>
11. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів для учнів 10-11 класів. Рівень стандарту. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/prohramy-10-11-klas/fizk-st.pdf>
12. Нова українська школа. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти. Фізкультурна освітня галузь (1-4 клас): / під керівництвом О.Я. Савченко. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/tipovaosvitnyaprograma>
13. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. /А.А. Боляк, Г.А. Коломоєць, А.А. Ребрина, Н.Л. Боляк. Київ Видавничий дім Освіта, 2021. 160с. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/Metoda%20FK%202021.pdf>
14. Палічук Ю.І., Вілігорський О.М. Проведення фізкультурно-оздоровчих заходів зі школярами молодшого шкільного віку. *Актуальні проблеми фізичного виховання: теорія та практика : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, (2 листопада 2021 р.): збірник наукових праць*. Умань. ВПЦ Візаві. 2021.С.294-299. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5527?show=full>
15. Педагогічна практика [Текст] / МОН молодь спорту України, Уманський ДПУ імені Павла Тичини . Умань : Жовтий О. О., 2013. 181 с.
16. Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги. URL: <https://scl.gov.ua/>
17. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти: затв. наказом МОНУ від 06.09.2000 № 434 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 26.09.2000 за № 659/4880. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00>.
18. Практична підготовка здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану: Матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: Вектор, 2022. 50 с.
19. Прищепя С.М. Проектування виховної діяльності класного колективу: метод.посібник. Умань:ПП Жовтий О.О., 2014. 60 с.
20. Психолого-педагогічна практика (практично-зорієнтований посібник на допомогу студентам, магістрантам, аспірантам, психологам, соціальним педагогам) / Кол. авторів: Пащенко М. І., Пащенко Д. І., Перепелюк Т. Д. Умань, 2008. 179 с.
21. Роль психологічної діагностики у роботі з учнівським колективом. Позакласний час. №5-6, 2001.
22. Теорія і методика фізичного виховання. Науково-теоретичний журнал. URL: <http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/>
23. Черненко С.О. Теорія й методика фізичного виховання: навчальний посібник: у 2 частинах. Краматорськ: ДДМА, 2021. Частина 1. 215с. URL: http://www.dgma.donetsk.ua/docs/kafedry/fizv/metod/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D1%96_%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
24. Шевченко О.В., Мельнік А.О. Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізичної культури в процесі виробничої практики. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць /за ред. О. В. Тимошенка*. Київ : Видавництво НПУ імені М.П.

- Драгоманова, 2021. Випуск 3 К(131)21. С 432-435. URL: <https://spppc.com.ua/downloads/3k-131-2021.pdf>
25. Шульдик В. І., Шульдик Г. О. Педагогічна практика [Текст]: навчально- методичний посібник. Умань : Жовтий О. О., 2013. 162с.
26. Шутько В. В. Основи методики фізичного виховання : навчальний посібник. Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет. 2019. 144 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/3359>

Додаткові:

29. Барна О., Генсерук Г. Методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики з інформатики. Тернопіль: ТНПУ, 2020. 56 с.
30. Енциклопедія позашкільної освіти / РДГУ, НМЦ інноваційних технологій виховного процесу НАПН України, РОІППО; головний ред. Г.П. Пустовіт. Рівне: О.Зень, 2017. 525 с.
31. Коць М., Давидюк К. Діагностика мотивації до навчання дітей старшого шкільного віку профільних класів. Особистість і суспільство: методологія та практика сучасної психології: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (13 трав. 2019р.) / за заг. ред. Я. О. Гошовського, О. В. Лазорко, А. В. Кульчицької, Т. В. Федотової. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2019. С. 97–100.
32. Павлюк І.В. Особистість сучасного вчителя в новій школі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/administration/41904/
33. Степанюк А. В., Міщук Н. Й., Жирська Г. Я., Барна Л. С. Особливості організації та змісту педагогічної практики здобувачів вищої освіти за програмою 014 Середня освіта «Природничі науки». Сучасні тенденції та шляхи вдосконалення практичної підготовки : матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: Вектор, 2021. С. 16-25.
34. Туранов Ю.О. Понятишин В.В., Сорока Т.П. Виробнича педагогічна практика студентів спеціальності «Технологічна освіта»: методичні рекомендації. Тернопіль: Вид-во Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка, 2014. 140 с.